

Altın Emanet Hesapları: Finansal Sistem İçin Yeni Bir Finansal Ürün Önerisi

Yrd. Doç. Dr. Mustafa Okur^{*}
Doç. Dr. Özgür Çatıkkaş^{**}
Yrd. Doç. Dr. Özgür M. Esen^{***}

Özet

Bu çalışmada altın emanet hesabı adı altında yeni bir finansal ürün önerilmektedir. Bu ürün sayesinde finansal sistemin dışında atıl olarak tutulan tasarrufların finansal sisteme kazandırılması amaçlanmaktadır. Altın emanet hesapları temelinde önerilen süreçte ilgili tüm tarafların çıkarına olacağı düşünülen bir yapı oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu yapı ile tasarruf sahiplerine birikimlerini bozmadan düşük faiz ile kredi alma imkanı sağlanması ve finans kurumlarına geri ödenmeme riski düşük kredi verilmesi ve emanet aldıkları altınlara dayalı olarak menkul kıymet ihraç etmeleri sayesinde ek fon sağlamaları planlanmıştır. Bu yapının, ülke ekonomisinin ihtiyacı olan sermaye gereksinimini karşılanmasına yardımcı olacağına inanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Altın Emanet Hesapları, Menkul Kıymetleştirme, Muhasebe
JEL Sınıflaması: G20, G21, M41.

Gold Deposited Accounts: A Proposal For A New Financial Product For The Financial System,

Abstract

In this paper a new financial instrument under the name of gold deposited account is proposed. With this financial product, it is aimed to employ households' savings which are kept idle out of the financial system. It is aimed to design a process based on gold deposited securities which all the parties involved are benefited. This structure will enable savers to get lower credit rates by their jewelry savings without exchanging them; financial institutions to lower credit default risk and to create extra funds. Finally, this structure will accelerate the national capital accumulation which is crucial for the sustainable economic growth of the country.

Key Words: Gold Deposited Accounts, Securitization, Accounting
JEL Classification G20, G21, M41.

Giriş

2007'de Amerika Birleşik Devletleri'nde başlayan finansal kriz zaman içerisinde dalga dalga yayılarak uluslararası finansal sistemi etkisi altına almıştır. Krizin yıkıcı etkileri başta ABD ve Avrupa Birliği ülkeleri olmak üzere küresel manada hâlâ devam etmektedir.

Tüm dünyayı etkileyen finansal kriz finansal piyasalarda olumsuz bir yatırım ikliminin hâkim olmasına neden olmuştur. Bu olumsuz ortamda yatırımcılar, göreceli olarak daha az riskli yatırım araçlarına yönelmişlerdir. Bu eğilimin sonucunda başta altın olmak üzere emtia fiyatlarında tarihi zirveler görülmüştür.

* Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık YO. Sermaye Piyasası Bölümü Öğretim Üyesi.

** Marmara Üniversitesi Bankacılık ve Sigortacılık YO. Sermaye Piyasası Bölümü Öğretim Üyesi.

*** İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Muhasebe Anabilim Dalı Öğretim Üyesi.

Uluslararası piyasalara paralel olarak Türkiye'deki finansal piyasalarda da benzer yönde gelişmeler yaşanmıştır. Finansal piyasalarda yaşanan gelişmelere ve TCMB'nin 2011 yılı Kasım ayında aldığı "TL zorunlu karşılıkların bir kısmının altın cinsinden tutulması"nı sağlayan kararına bağlı olarak finans kurumları özellikle altın temelli alternatif ürünler geliştirmek üzere yoğun çaba harcamaktadırlar. Bu çabalar sonucunda son yıllarda altına dayalı ürünlerde çeşitlilik artmaya başlamıştır. Bu ürünlere vadeli/vadesiz altın depo hesapları veya birikimli altın hesapları ya da altın sertifikaları örnek olarak verilebilir (Öz ve Fidan, 2013, s.125., Sarıcan, 2011, s.96). Sonuç olarak bankacılık sektörünün 2013 yılı Eylül ayı itibarıyla kıymetli maden depo hesaplarının tutarı 20,6 milyar TL'ye ve altın kredileri 1,5 milyar TL'ye ulaşmıştır (TCMB Finansal İstikrar Raporu Kasım 2013, sayı 17, s.65). Ancak söz konusu ürünler geçmişten gelen birikimlerden ziyade yeni yatırımlarını altın üzerine yapan tasarruf sahiplerine yöneliktir. Türkiye'de hane halkı tarafından geleneksel yatırım aracı olarak kabul edilen fiziki altın genelde yastık altında tutulmaktadır. Bu durumda, Türkiye'de önemli miktarda bir birikimin hanehalkı tarafından altın olarak yastık altında saklandığı ve bunun gönüllü olarak finansal sistemin dışında tutulduğu tahmin edilmektedir. Uzmanlar tarafından Türkiye'de finansal sistemin dışında tutulan altın miktarının yaklaşık 5 bin ton olduğu tahmin edilmektedir (TCMB Finansal İstikrar Raporu Mayıs 2012, sayı 14, s.98). Piyasalarda bir ons (1 ons=0,03110348079 kg) altının ortalama 1.320 ABD dolarından (www.iab.gov.tr, 2014 Şubat ayı) işlem gördüğü düşünüldüğünde, söz konusu potansiyelin büyüklüğü çok net bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Söz konusu birikimlerin finansal sisteme dâhil edilmesine katkı sağlayacak her ürünün finansal sistemin derinleşmesine ve gelişmesine önemli bir katkı sağlayacağı açıktır.

Bankalar, kıymetli madenler borsalarında işlem gören veya standartları ve nitelikleri Hazine Müsteşarlığı ya da İstanbul Altın Borsası (İAB) tarafından belirlenen veya bu standartlara ve niteliklere uygunluğu bakımından, üretildikleri rafineriler itibarıyla kabul edilebilirlikleri (İAB) tarafından teyit edilen kıymetli madenler ile standartları ve nitelikleri Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'nin 08/08/1951 tarihli ve 1738 sayılı kararı ile belirlenen Cumhuriyet altın sikkeleri ile ziynet altınlarının alım ve satımı ile Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarında işlem gören ve standart ile nitelikleri yetkili merciler tarafından belirlenen kıymetli madenleri esas alan sözleşmelerin alım ve satımını yapabilirler. Bu konudaki uygulama ise 01.11.2006 tarih ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına ve Alacaklarından Dolayı Edindikleri Emtia ve Gayrimenkullerin Elden Çıkarılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" in 4. maddesinde belirtilen hükümlere göre gerçekleştirilmektedir.

Bu çalışmada, altın üzerine yeni bir ürün olarak Altın Emanet Hesapları ve bu hesaplara dayalı olarak altın sahiplerine verilecek kredi ile finans kurumu tarafından emanete alınan altınlar teminat gösterilerek çıkarılacak menkul kıymetlerden oluşan bir sistem önerilmektedir. Bu sistem sayesinde hanehalkı tarafından tasarruf edilen ancak bilinçli veya bilinçsiz olarak finansal sistemin dışında tutulan altın tasarruflarının finansal sisteme katılımı artırılabilir. Bu yolla hem hanehalkı tasarruflarının daha doğru bir şekilde hesaplanması hem de finansal sistem üzerinden kullanılacak önemli bir fon kaynağı yaratılması amaçlanmaktadır. Çalışmanın birinci bölümde emanete alınan altın karşılığında kredi verilmesi ve finansal sistem çerçevesinde uygulaması; ikinci bölümde altın emanet hesaplarının menkul kıymetleştirilmesi ve ihraç süreci anlatılacaktır. Üçüncü bölümde altın emanet hesapları ile ulaşılacak potansiyel büyüklük, ekonomi ve finansal sistem açısından önemine değinilecektir. Ek olarak verilen örnek uygulama bölümünde ise çalışmada önerilen sistemin muhasebeleştirilmesi bir örnek uygulama yardımıyla açıklanmaya ve bankaların kullandığı mevcut hesap planında eksik kalan hususlara ilişkin önerilerde bulunulmaya çalışılacaktır.

1. Altın Emanet Hesaplarına Dayalı Kredi Verilmesi ve Finansal Sistem Çerçevesinde Uygulanması

Çalışmada önerilen sistemin aşamaları aşağıdaki gibidir.

I. Aşama: Tasarruf sahibi olan hanehalkının tasarruflarını, ilgili finans kurumunun daha önceden ilan edilen bir şubesine getirmesidir. Bu tasarruflar her türlü ziynet altın, çeyrek-yarım-tam cumhuriyet altını, reşat altını, her ayar takı, bilezik, kolye, küpe vs. ve ayarı tespit edilebilen diğer mücevherler şeklinde olabilir. Çalışmanın devamında bu sayılanların yerine tasarruf kelimesi kullanılacaktır.

II. Aşama: Getirilen tasarruflar şubede eksper tarafından değerlendirilir ve belgelenir. Bu aşamada üzerinde önemle durulması gereken konu, fiziki altınların değerlendirilmesinde ulusal ve uluslararası bir standardın sağlanmasıdır. Bunun için hem değerlemeyi yapacak olan eksperin mesleki yeterliliğinin, bilgisinin ve becerisinin hem de değerlemede izlenecek sürecin açık bir şekilde ilgili mevzuatta belirlenmesi gerekmektedir. Bu sayede kayda alınan fiziki altınların karşılık geldiği değer ülke genelinde uluslararası bir standarda kavuşmuş olacaktır. Bu konu, uygulamanın ülke geneline yayılması açısından son derece önemli bir noktadır. Değerleme esnasında finans kurumunun kârlılığı da dikkate alınmalıdır. Bu aşamada eksperlerin durumu verimlilik ve maliyet açısından değerlendirilmeli, eksperlerin şubede sürekli bir personel mi olacaklarına, yarı zamanlı mı şubede bulunacaklarına yoksa bu hizmetin dışarıdan mı alınacağına karar verilmelidir. Tarafımızca bu noktada iki konu öne çıkmaktadır. Birincisi eksperlerin ilgili finans kurumundan mı yoksa tarafsız başka bir kurumdan mı olacağı konusudur. Kanaatimiz eksperin tarafsız bir kurum tarafından görevlendirilmesi yönündedir. Bu kurum İstanbul Altın Rafinerisi (İAR) gibi tarafsız ve/veya kamu ortaklığı da olan bir kurum olabilir. Böyle bir kurumun varlığı hem finans kurumu hem de tasarruf sahibi açısından Z arttırıcı bir etki yaratacaktır. İkincisi ise eksperlerin şubede kalıcı olarak mı çalışacağı yoksa belirli günlerde mi şubede bulunacağı konusudur. İlk konu ile bağlantılı olarak değerlendirilirse bağımsız bir kurum tarafından görevlendirilen eksperlerin belirli zamanlarda ilgili şubelerde bulunmalarının uygulamada hem maliyet hem de verimlilik bakımından daha doğru olacaktır. Örnek olarak şu anda piyasada altın toplama günleri olarak da bilinen mevcut uygulamada İAR tarafından görevlendirilen eksperler belirli günlerde belirli şubelerde bulunarak değerlendirme işlemini gerçekleştirmektedir. Önerilen sistemde de uygulama mevcut uygulama üzerinden devam edilebilir veya alternatif bir yöntem geliştirilebilir. Ancak bu konudaki en uygun ve en doğru yöntem, uygulama esnasında karşılaşılabilecek aksaklıkları giderecek şekilde zaman içerisinde geliştirilebilir.

III. Aşama: Ekspert tarafından değerlendirilen ve belgelenen tasarruflar, tasarruf sahibi tarafından finans kurumuna fiziki olarak teslim edilir. Finans kurumu tarafından fiziki olarak teslim alınan tasarruflar müşteri adına emanete (rehine) alınır ve finans kurumunun kasalarında vade tarihine kadar olduğu gibi muhafaza edilir. Yalnız söz konusu finansal ürüne olan talebin fazla olması halinde fiziki altınların finans kurumunun kendi bünyesinde saklanması sorunlar ortaya çıkabilir. Bu durumda saklama hizmeti finans kuruluşlarının üzerinde bir kurum örneğin İAB tarafından sağlanabilir. Bu noktada tasarrufların saklanması konusunun her iki seçenekte de ilgili finans kurumu açısından önemli bir maliyet unsuru olacağına altının çizilmesi yerinde olur. Ek olarak emanete alınan ziynet eşyalarında oluşabilecek hasarlara karşı sigortalanması konusu da unutulmamalıdır. Buna benzer bir uygulama 19. yüzyılın son çeyreğinde Mithat Paşa tarafından kurulan İstanbul Emniyet Sandığı tarafından uygulanmış ve bir süre oldukça başarılı bir şekilde devam etmiştir (Hazar, 1986, s.565). Bu aşamada önerilen hesabın işleyişi açısından günümüzdeki mevcut uygulamalardan farkı ortaya çıkmaktadır. Mevcut uygulamalarda tasarruf sahibi tarafından finans kurumuna teslim edilen ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş altın, eksper değerlemesinin ardından hurda olarak rafineriye gönderilmektedir. Rafineriye gönderilen altınlar ise eritilerek has altın haline dönüştürülmektedir. Rafineride has haline dönüştürülen

takılar hizmet bedeli düşürülerek finans kurumuna iade edilmektedir. Bu uygulamada müşterinin bir daha tasarruflarını ilk getirdiği hali ile geri alma ihtimali yoktur. Burada eksper tarafından yapılan değerlemede sadece altınların değerlendirildiği, takıların üstündeki kıymetli taşlar dikkate alınmadığı ayrıca belirtilmelidir. Oysaki orijinal takının üzerindeki taşlar ne kadar kıymetli olursa olsun çıkarıldıktan sonra önemli ölçüde değer kaybetmektedir. Bu durum tasarruf sahibi açısından sisteme dâhil olmanın önündeki önemli bir engel oluşturmaktadır (Uras, 2012). Hâlbuki bu çalışmada önerilen uygulamada ziynet eşyaları orijinal şeklinde muhafaza edilerek ilk teslim alındığı haliyle müşteriye geri verilmektedir.

IV. Aşama: Fiziki olarak teslim alınan altınlar için finans kurumunun devraldığı altınları vade tarihi geldiğinde aynı fiziki şartlar ile müşteriye geri iade etmeyi kabul ettiği, müşterinin ise aynı şartlarda geri almayı kabul edeceği bir sözleşme imzalanır. Ayrıca sözleşmede finansal kurumun işlem tarihinde altınları kabul ettiği fiyat ile vade sonunda müşterinin geri satın alacağı fiyat veya faiz oranı belirtilerek işlem tarihindeki fiyat tutarında müşteriye kredi verilmektedir. Bu işlem bir anlamda finansal kurum açısından ters repo, müşteri açısından repo sözleşmesi gibi düşünülebilir. Ancak bu sözleşmenin repo sözleşmelerinden farkı, repo kadar kısa vadeli olmaması ve repoya konu olan borçlanma senetleri yerine ziynet eşyalarının kullanılmasıdır. Bu sözleşme ile iki taraf da karşılıklı olarak yükümlülük altına girmektedir. Altınları teslim alan finansal kurum işleme konu olan altınları sözleşme uyarınca belirlenen vade sonunda aynı şekilde geri verme yükümlülüğü altına girerken, altınları teslim eden müşteri de işleme konu altınları sözleşmede belirtilen vadenin sonunda belirlenen fiyattan geri satın alma yükümlülüğü altına girmektedir.

Ekspert değerlemesinin ve imzalanan sözleşmenin sonrasında müşterinin teslim ettiği altınlar geçici olarak finansal kuruma geçer. Müşteriye birikimlerinin fiziki dökümünü, birikimlerinin has altın cinsinden karşılık geldiği miktarını, vadesini, vade sonundaki geri satın alım fiyatını veya faiz oranını ve diğer şartları gösteren belge verilir.

V. Aşama: Son olarak sözleşmenin sonunda altınların belirlenen fiyattan veya faiz oranından müşteriye geri satılmasıyla fiziki değişimi yapılır. Finansal kurum böyle bir işlemde verdiği kredinin geri alınmama riskini minimize etmiş olmaktadır.

2. Toplanan Kıymetli Madenlerin Finansal Sisteme Kazandırılması

İlgili finans kurumu tarafından hanehalkından toplanan ve belgelendirilen kıymetli madenlerin mevcut ulusal ve uluslararası finansal sisteme adapte edilmesi gereklidir. Bu oldukça önemli ve üzerinde dikkatle durulması gereken bir süreçtir. Zira uygulamada başarı sağlanabilmesi, ürünün piyasa tarafından benimsenmesi ve yaygın olarak kullanılması için bu süreçten her iki tarafın da fayda sağlaması gereklidir. Bu çalışmada toplanan kıymetli madenlerin iki şekilde finansal sisteme dâhil edilebileceği değerlendirilmektedir.

2.1. Kıymetli Madenlerin Dolaylı Olarak Finansal Sisteme Kazandırılması

TCMB'nin 2005/1 Zorunlu Karşılıklar Hakkındaki Tebliği¹ ile TCMB nezdinde bulundurulacak zorunlu karşılıklara ilişkin esas ve şartlar düzenlenmektedir. Bu tebliğin 6. maddesi Kıymetli Maden depo hesaplarıyla ilgili ayrılması gereken karşılıklara ilişkindir. Bu tebliğ, Altın Emanet Hesapları da dâhil edilmek suretiyle genişletilebilir. Yapılacak düzenlemeler ile altın emanet hesapları, altın depo hesapları karşısında daha avantajlı hale getirilerek teşvik edilmelidir. Buna ilaveten, Kıymetli Maden Depo hesaplarında olduğu gibi, hem yerli para hem de yabancı para yükümlülükleri için tutulması gereken zorunlu karşılıkların tamamının ya da bir kısmının Altın Emanet hesapları cinsinden tesis edebilme imkânı sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir. Ayrıca toplanan işlenmiş altınların uluslararası kabul gören bir değerlendirme sürecinden geçmesi gerekmektedir. Bu yönde yapılacak düzenlemeler sayesinde finans kurumlarının emanete aldıkları ancak kullanma

imkânlarının kısıtlı olduğu Altın Emanet Hesaplarının dolaylı olarak nakde çevrilmesi sağlanmış olur. Çünkü bu durumda Türk lirası ve yabancı para cinsinden fonlar serbest kalmış olur. Nihayetinde ise dolaylı olarak da olsa Altın Emanet Hesapları finansal sisteme kazandırılmış olur.

2.2. Altın Emanet Hesaplarının Doğrudan Finansal sisteme Kazandırılması: Altın Emanet Hesaplarının Menkul Kıymetleştirilmesi ve İhraç Edilmesi Süreci

Finans kurumunun yabancı kaynakları arasında gözükken mudilere ait hesaplardaki bakiyelerin toplanması ile fonlar oluşur. Oluşan fonlar finans kurumu tarafından vade uyumuna bağlı kalmak koşulu ile değerlendirilir. Ancak Altın Emanet hesapları daha farklı bir açıdan değerlendirilmelidir. Zira bu hesapların temel özelliği gereği, emanete alınan tasarruflar vade sonuna kadar teslim edildiği haliyle depolarda saklanmaktadır. İşte bu noktada önerilen sistemde tasarrufların sahipliğinin finans kurumuna geçmediği hususunun tekrar vurgulanmasının yerinde olacağı düşünülmektedir. Bu durumda ise emanete alınan tasarrufların nakde çevrilmesi meselesi ortaya çıkmaktadır. Önerilen sistemin ilgili finans kurumu tarafından kârlı bir şekilde uygulanabilmesi için emanette tutulan ancak hesabın yapısı gereği kullanılmayan tasarrufların bir şekilde finansal sisteme dâhil edilmesi gerekmektedir.

Resmi Gazete'nin 26 Ocak 2007 tarih ve 26415 mükerrer sayılı nüshasında yayımlanan Bankalarca Uygulanacak Tek Düzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Tebliğ ile bankaların uygulanması gereken hesap planı düzenlenmiştir. Bu tebliğe göre de kıymetli maden deposu bir varlık hesabıyken, kıymetli maden depo hesapları bir borç hesabıdır. Ancak bu çalışmada bahsedilen Altın Emanet Hesapları için durumun farklı olması gerektiği düşünülmektedir. Zira Altın Emanet Hesapları adı altında takip edilecek işlemlerde hesabın adından da anlaşılacağı üzere hesaba konu olan varlıklar ilgili finans kuruluşu tarafından tasarruf sahipleri namına emanete alınmaktadır. Dolayısıyla bu durumu bir tür rehin işlemi gibi değerlendirmek mümkün olabilir. Eğer Altın Emanet Hesapları rehin hesabı gibi değerlendirilirse bu hesapların da tıpkı rehin hesaplarında olduğu gibi bilançoda nazım hesaplarda takibi mümkün olur. Emanete alınan altınlar finans kurumu açısından önemli bir potansiyel kaynaktır ve kullanılması gereklidir. Bir başka ifadeyle emanete alınan tasarruflar, fiziksel özellikleri bozulmadan nakde dönüştürülmeli ve finans kurumu tarafından kullanılacak bir fon kaynağı yaratılmalıdır. Bu aşamada finans kurumunun bir menkul kıymetleştirme sürecine girebileceği değerlendirilmektedir. Bir başka deyişle, ilgili finans kurumu emanete aldığı ve uluslararası kabul gören bir süreçte değerlediği ve sertifikalandırdığı ziynet eşyalarının has altın karşılığı tutarında teminat göstererek ulusal ve uluslararası sermaye piyasalarında menkul kıymet ihraç edebilir. Bu sayede elindeki gayri nakdi olan ve yapısı itibarıyla emanet olarak saklanması zorunlu olan varlıklarını nakde çevirmiş olur. Bu noktada düzenleyici kamu otoritelerinin desteği ve teşviki çok önemlidir.

Finans kurumu açısından sunulan hizmetin sağlayacağı katkı kadar sürecin bankacılık sistemi açısından doğru bir yere yerleştirilmesi de önemlidir. Bunun yanında sürecin düzgün ve verimli bir şekilde işlemesi için hem yasal mevzuata uygun hem de işlevsel olması gerektiği düşünülmektedir. Bu noktada finans kurumu tarafından aşağıda belirtilen iki yöntemden birinin izlenebileceği düşünülmektedir.

I. Yöntem (Doğrudan Altın Teminatlı Kredi Verilmesi)

Birinci yöntemde müşteriden alınan altınlar karşılığında finans kurumu tarafından kredi verildiği, bir başka ifadeyle teminatlı kredi verildiği, düşünülebilir. Bu doğrultuda Altın Emanet Hesapları has altın cinsinden sadece nazım hesaplar altında takip edilmelidir. Bir başka deyişle, nazım hesaplar temel alınmalıdır. Finans kurumu altın emanet hesaplarında izlenen altınları teminat göstererek para ve sermaye piyasalarında menkul kıymet ihracı yapabilir.

İhraç edilen bu menkul kıymetler ise, bilançonun yabancı kaynaklar bölümünde, ihraç edilen menkul kıymetler kalemi altında izlenmelidir.

II. Yöntem (Altınların Geri Satım Vaadiyle Alınması)

İkinci yöntemde işlem tarihinde belirli bir fiyattan müşteriden satın alınan altınların belirli bir vade sonunda daha önceden üzerinde anlaşılan fiyattan geri satılmasına ilişkin bir sözleşme yapılabilir. Bu doğrultuda Altın Emanet Hesapları has altın cinsinden nazım hesaplarda takip edilmesinin yanı sıra finans kurumunun bilançosundaki varlık hesapları arasında da takip edilmelidir. Bir başka ifadeyle, ters repo işlemine benzer bir şekilde muhasebeleştirilmelidir. Yine bu yöntemde de finans kurumu geri satma vaadiyle satın aldığı altınları teminat göstererek para ve sermaye piyasalarında menkul kıymet ihracı yapabilir. İhraç edilen bu menkul kıymetler yine bilançonun yabancı kaynaklar bölümünde ihraç edilen menkul kıymetler kalemi altında izlenmelidir.

Hangi yöntem kullanılırsa kullanılsın sonuçta bu bir menkul kıymetleştirme sürecidir. Ancak bu durumun genel anlamda bilinen menkul kıymetleştirme sürecinden temel bir farkı vardır. Zira menkul kıymetleştirme kısaca gelecekte gerçekleşecek bir alacak hakkının sermaye piyasaları üzerinden nakde çevrilmesi süreci olarak ifade edilebilir (Greenbaum and Thakor, 1987, s.379; Schwarcz, 1994, s.133). Bu çalışmada ise menkul kıymetleştirme süreci ile likit olmayan bir varlığın (krediyi alan tarafından emanet edilen gayri nakdi varlığın) ve yapısı gereği elden çıkarılması mümkün olmayan bir varlığın likit hale dönüştürülmesi kast edilmektedir.

Menkul kıymetleştirme süreci sonrasında sağlanan fonlar finans kurumu tarafından değerlendirilmelidir. Böyle bir durumda, kredi verilmesi neticesinde emanete alınan altınlara dayalı menkul kıymet çıkarılması yoluyla finans kurumu kendisine ekstra fon sağlamış olacaktır. Çıkarılan menkul kıymet karşılığında altın teminat gösterilmesi, menkul kıymetin Zilirliliğini artıracak ve belki de finans kurumuna olan faiz maliyetini düşürecektir. Finans kurumu altın teminatı karşılığı verdiği kredi neticesinde faiz geliri elde etmekte, çıkardığı menkul kıymet nedeniyle faiz giderine katlanmaktadır. Ancak bunların dışında çıkarılan menkul kıymet sonucunda fon sağlanmakta ve bu fonlar değerlendirilerek banka için fazladan bir gelir unsuru ortaya çıkmaktadır.

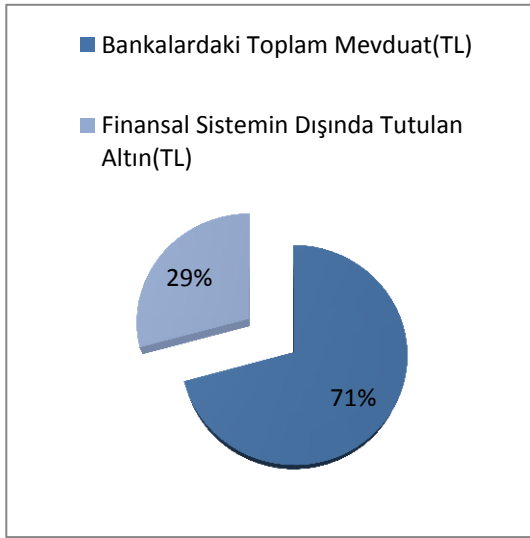
Görüleceği üzere bu sistemde finans kurumu verdiği kredi karşılığında teminat olarak altın aldığı için kredi geri ödenmeme riskini azaltmakta ve bu altınlar teminat gösterilerek çıkarılacak menkul kıymet sayesinde fazladan fon sağlamaktadır. Altın teminatı karşılığında kredi alan bireyler ise geri ödenmeme riskinin azalması dolayısıyla düşük kredi maliyeti ile kredi alabilecek ve vade süresi boyunca altınlarını saklama riskinden ve maliyetinden kurtulmuş olacaktır. Bu da hanehalkınca yastık altında saklanan ve finansal sistemin dışında olan atıl bir kaynağın finansal sisteme ve dolayısıyla ülke ekonomisine kazandırılmasını sağlayacaktır.

3. Menkul Kıymetleştirme Sürecinin Ulaşması Tahmin Edilen Parasal Büyüklük

Türkiye’de hanehalkı tarafından finansal sistem dışında tutulan altın miktarının 3 ila 5 bin ton arasında olduğu tahmin edilmektedir. 2012 yılında yapılan bir çalışmada sadece 1984-2012 yılları arasında Türkiye’de biriken altın stokunu 2189 ton olarak hesaplamışlardır (Aktaş ve diğerleri, 2012, s.6). Mayıs 2012’de örneğin TCMB tarafından yayınlanan Finansal İstikrar Raporunda bu miktar 5 bin ton ve yaklaşık 470 milyar TL olarak ifade edilmiştir. Anadolu topraklarında altının yüzyıllar boyunca ziynet eşyası ve tasarruf aracı olarak kullanıldığı hesaba katılırsa tahmin edilen 5 bin ton rakamının oldukça makul olduğu görülecektir. Finansal sistemin dışında tutulan miktar ihtiyatlı yaklaşımla 3 bin ton civarında olduğu kabul edilirse, ulaşılabilecek parasal büyüklük 285 milyar TL olacaktır. Buna karşılık

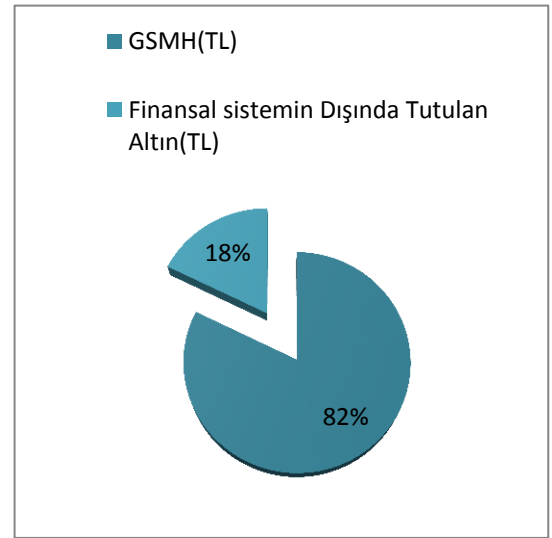
31.12.2011 tarihi itibarıyla Türkiye’de GSMH yaklaşık olarak 1.350 milyar TL, bankalardaki toplam mevduat ise yaklaşık olarak 690 milyar TL civarında gerçekleşmiştir. Bir başka ifadeyle GSMH’nin yaklaşık yüzde 21’i ya da Türkiye’de kayıtlı mevduatın yaklaşık yüzde 40’ı kadar bir değer finansal sistemin dışında tutulmaktadır. Bankalardaki toplam mevduatın geçmiş yıllar içinde yapılan tasarrufların toplamı olduğu unutulmamalıdır. Aşağıda yer alan Grafik 1 ve Grafik 2 de atıl tasarrufların potansiyel büyüklüğü çok daha açık bir şekilde görülmektedir.

Grafik 1: Finansal Sistemin Dışında Tutulan Altın Miktarının Toplam Mevduata Oranı

Kaynak: TCMB, TUIK (2012)

Grafik 2: Finansal Sistemin Dışında Tutulan Altın Miktarının GSMH'ya Oranı

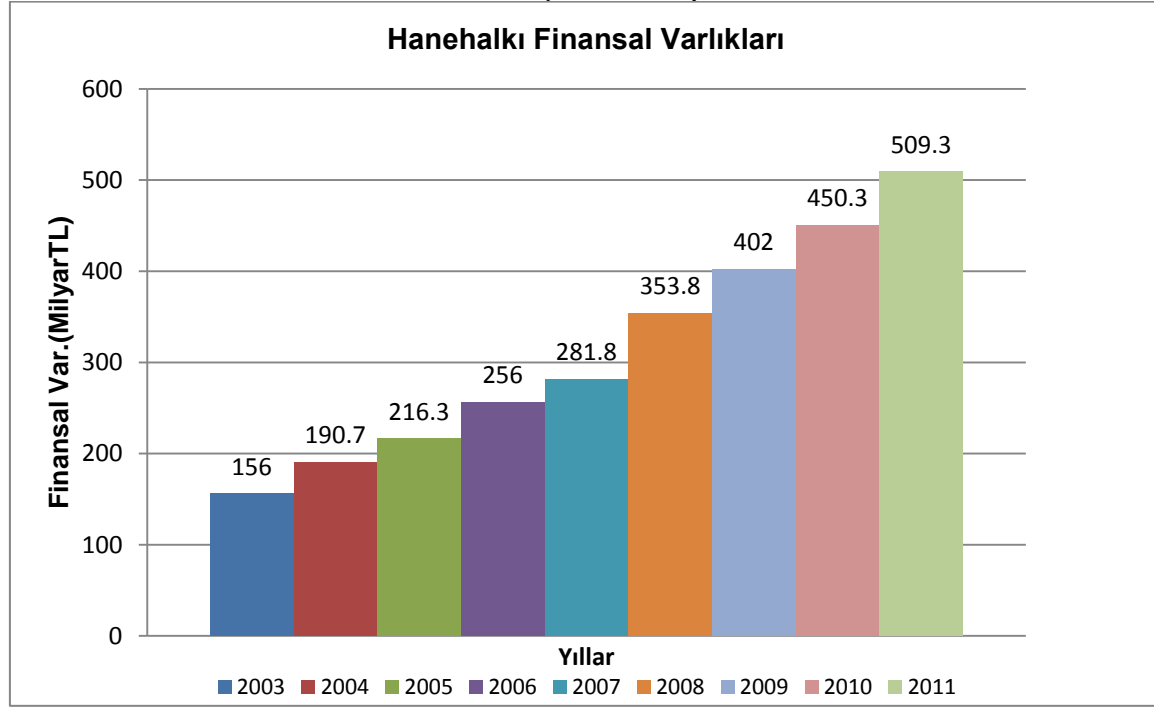

Kaynak: TCMB, TUIK (2012)

Son olarak hanehalkı finansal varlıklarının gelişimi incelendiğinde mevcut potansiyelin büyüklüğü daha da net görülmektedir. Hanehalkı finansal varlıkları; bireysel emeklilik fonlarını, hisse senetlerini, kamu borçlanma kâğıtlarını, gerçek kişilerin tasarruf mevduatlarını, katılım fonlarını, döviz tevdiat ve altın depo hesaplarını ve yastık altı birikimlerini (döviz, altın v.b.) kapsamaktadır (BDDK Finansal Piyasalar Raporu, 2011, s.17). Aşağıda verilen Grafik 3 incelendiğinde, örneğin 2010 yılında 450,3 milyar TL olan hanehalkı finansal varlıkları 2011 yılında 509,3 milyar TL olmuştur. Görüldüğü gibi bir yıl içerisinde hanehalkının finansal varlıkları yaklaşık olarak 60 milyar TL artmıştır. 2003’ten itibaren gelişim incelendiğinde hanehalkının finansal varlıklarının yılda ortalama 50 milyar TL civarında arttığı söylenebilir. Oysaki yukarıda da belirtildiği üzere, finansal sistemin dışında tutulduğu hesaplanan miktar yaklaşık olarak 285 milyar TL’dir. Böyle bir potansiyelin atıl olarak kalması Türkiye gibi hızla gelişen bir ekonomi için olumsuz bir durumdur.

Elbette böyle büyük bir birikimin bir anda finansal sisteme dâhil olması beklenmemelidir. Bu konuda yaşanabilecek gelişmelerin tam olarak öngörülmesi de mümkün değildir. Ancak altın depo hesaplarında görülen gelişmeler, altın emanet hesaplarında yatan potansiyeli değerlendirmek için bir hareket noktası olabilir. 2013 yılı Eylül ayı itibarıyla bankacılık sektöründeki Kıymetli Maden Depo hesaplarının 20,6 milyar TL’ye ulaştığı ifade edilmektedir (TCMB Finansal İstikrar Raporu, 2013, 17, s.65).

Grafik 3. Hanehalkı Finansal Varlıkları (2003-2011)

Kaynak: BDDK, 2012.

Sonuç

Bu çalışmada hane halkı tarafından geleneksel olarak yastık altında atıl olarak saklanan altınların (fonların) finansal sisteme kazandırılması amaçlanmıştır. Bu şekilde finansal sistemin dışında duran ancak aynı zamanda büyük bir potansiyel barındıran bir kaynağın finansal sisteme dâhil edilmesine katkı sağlayacak bir ürün önerilmiştir. Önerilen ürün tarihte var olan ve işleyen bir sistemin günümüz piyasalarına uyacak şekilde geliştirmesi ile ortaya çıkmıştır. Burada bir noktanın önemle altının çizilmesi gerekmektedir. Yeni bir ürünün sunulması ve piyasa tarafından kabul edilmesi için tüm tarafların üründen fayda sağlaması gerekmektedir.

Bu çalışmada da bu prensip temel alınmıştır. Altın emanet hesabında taraflar, kamu otoritesi, finans kurumları ve tasarruf sahipleridir. Önerilen ürünün ön görüldüğü gibi işlemesi ile tüm tarafların fayda sağlayabileceği bir döngü oluşturulması amaçlanmıştır. Tasarruf sahibi elinde atıl olarak tuttuğu bir de saklama maliyetine katlandığı tasarruflarını emanet vererek piyasaya göre daha düşük bir oranla borçlanma imkanı sağlamakta ve vade sonunda isterse ziynet eşyalarını emanete verdiği haliyle geri alma imkanına sahip olmaktadır. Finans kurumu ise verdiği kredinin geri ödenmeme riskini azaltmakta ve emanete aldığı ziynet eşyalarına dayalı menkul kıymet ihraç ederek kendine ek fon sağlama imkanı elde etmektedir. Bu durumun finans kurumlarının mali yapısı üzerinde son derece önemli katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir. Önerilen sistemde yapılacak ekspertiz değerlemesi sistemin sağlıklı işleyişi açısından oldukça önemlidir. Değerlemenin finans kurumu uzmanları yerine tarafsız eksperler (İstanbul Altın Rafinerisi vb. tarafsız bir kurum tarafından uluslararası düzeyde sertifikalandırılmış) tarafından yapılması hem sistemde standardizasyonu sağlayacaktır hem de sisteme olan Zi arttıracaktır. Şu anda mevcut uygulamada ekspertiz değerlemesi İstanbul Altın Borsası'na bağlı olarak çalışan 115 eksper tarafından yapılmaktadır². Ancak mevcut uygulama önerilen sistemin ulaşması beklenen büyüklük karşısında yetersiz kalabilir. Bu alanda oluşabilecek ek eksper ihtiyacı sıkıntısının ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş. arasında kuyumculukla uğraşan mevcut meslek sahiplerinin sertifikasyonu konusunda yapılacak bir protokolle ve

üniversite işbirliği ile çözülebileceği düşünülmektedir. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü verilerine göre Türkiye genelinde Şubat 2014 tarihi itibarı ile 11.251 adet kuyumcu bulunmaktadır. Oluşabilecek eksper ihtiyacının bu potansiyel meslek mensuplarının değerlendirilmesi ile kısa vadede giderilebileceği kanaatindeyiz. Ayrıca bu süreçte, düzenleyici otoritenin kolaylaştırıcı tutumu ve mevzuatta yapacağı teşvik edici değişiklikler önerilen sistemin sağlıklı olarak işlemesi, ürünün piyasa taraflarınca kabul edilmesi, benimsenmesi ve yaygın kullanımı açısından son derece önemlidir.

Son olarak kamu otoritesi açısından bakıldığında yaklaşık 285 milyar TL'lik bir kaynağın ülke ekonomisine kazandırılmasının önü açılmış olacaktır. Türkiye ekonomisinin önündeki en ciddi sıkıntılardan birinin bireysel tasarrufların yetersizliği ve hane halkı tasarruf oranlarının düşüklüğüdür. Bu durumda, böylesine yeni bir fon kaynağının Türkiye ekonomisi üzerine yapacağı dolaylı ve dolaysız katkıların ne büyüklüklere ulaşabileceği bu çalışmanın konusu dışındadır, ancak ileride yapılacak ampirik çalışmalar için iyi bir başlangıç noktası olabileceği düşünülmektedir.

Ek: Örnek Uygulama

Önerilen sistemin finansal kurum tarafından, iki farklı yöntem de dikkate alınarak, muhasebeleştirilmesi aşağıdaki örnek yardımıyla açıklanmaya çalışılacaktır.

Örnek: X müşterisi elinde bulunan çeşitli ziynet eşyalarını 1 Eylül 2013 tarihinde Z Banka emanet olarak vererek kredi çekmek istemiştir. Z Bank yaptığı değerlendirme sonucunda X müşterisinin getirdiği ziynet eşyalarının 10 gr has altın değerinde olduğunu tespit etmiştir. (Yapılacak yevmiye kayıtlarında banka tekdüzen hesap planı kullanılacaktır)

I. Yöntem (Doğrudan Altın Teminatlı Kredi Verilmesi)

1 Eylül 2013 tarihinde Z Bank emanet aldığı ziynet eşyaları karşılığında X müşterisine 1 yıl vadeli yüzde 24 faizli 1.000 TL kredi vermiştir. Ayrıca X müşterisine teslim alınan ziynet eşyalarının bir listesi verilmiştir (örneğin basitleştirilmesi amacıyla BSMV ve diğer unsurlar dikkate alınmamıştır).

Z Bankın 1 Eylül 2013 tarihinde emanet aldığı ziynet eşyaları ile verdiği krediye ilişkin yapması gereken yevmiye (günlük defter) kayıtları aşağıdaki gibidir.

Emanet alınan ziynet eşyalarının Nazım Hesaplarda izlenmesi:

1.9.2013	983-Emanet ve Rehinli Kıymetler 985-Emanet ve Rehinli Kıymet Verenler/Bırakanlar	1.000	1.000
----------	--	-------	-------

Verilen krediye ilişkin yevmiye kaydı:

1.9.2013	118-Kısa Vadeli Teminatlı Diğer Krediler 010-Kasa	1.000	1.000
----------	--	-------	-------

Z Bank 1 Ekim 2013 tarihinde, emanete aldığı altınları teminat göstererek, 1.000 TL nominal değerli 10 ay vadeli (vade sonu borçlanma senedini 900 TL'den ihraç etmiştir. Z Bankın ihraç ettiği bu menkul kıymete ilişkin 1 Ekim 2013 tarihinde yapması gereken yevmiye kaydı şu şekildedir;

Çıkarılan Menkul Kıymete (borçlanma senedine) ilişkin yevmiye kaydı:

1.10.2013	010-Kasa	900	
	378-İhraç Edilen Menkul Kıymet İhraç Farkları	100	
	376-İhraç Edilen Menkul Kıymetler		1.000

Z Bankın 31 Aralık 2013 tarihinde verdiği altın teminatlı kredisi ile çıkardığı menkul kıymete ilişkin tahakkuk eden faizlerle ilgili yapması gereken yevmiye kayıtları aşağıdaki gibidir (kolaylık sağlanması amacıyla faiz hesaplanmasında basit faiz yöntemi kullanılmıştır).

Verilen kredi nedeniyle 2013 yılında tahakkuk eden faize ilişkin yevmiye kaydı:

31.12.2013	220-Kredi Faiz ve Gelir Tahakkuk ve Reeskontları	80	
	514-Kısa Vadeli Diğer Kredilerden Alınan Faizler		80

(Krediye ilişkin 2013 yılında tahakkuk eden faiz = (1.000 TL * yüzde 24 * 4 ay / 12 ay) = 80 TL)

Çıkarılan Menkul Kıymet nedeniyle 2013 yılında tahakkuk eden faize ilişkin yevmiye kaydı:

31.12.2013	630-İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	30	
	378- İhraç Edilen Menkul Kıymet İhraç Farkları		30

(Çıkarılan Menkul Kıymete ilişkin 2013 yılında tahakkuk eden faiz = (100 TL / 10 ay)*3 ay = 30 TL)

Menkul kıymetin vade tarihi olan 1 Ağustos 2014 tarihinde Z Bank borçlanma senetlerini itfa ederek menkul kıymet sahiplerine 1.000 TL ödeme yapmıştır. Bu işlem ile ilgili Z Bankın yapması gereken yevmiye kayıtları aşağıda gösterildiği gibidir.

Çıkarılan Menkul Kıymet nedeniyle 2014 yılında tahakkuk eden faize ilişkin yevmiye kaydı:

1.8.2014	630-İhraç Edilen Menkul Kıymetlere Verilen Faizler	70	
	378- İhraç Edilen Menkul Kıymet İhraç Farkları		70

(Çıkarılan Menkul Kıymete ilişkin 2014 yılında tahakkuk eden faiz = (100 TL / 10 ay)*7 ay = 70 TL)

Çıkarılan Menkul Kıymetin itfasına (ödenmesine) ilişkin yevmiye kaydı:

1.8.2014	376-İhraç Edilen Menkul Kıymetler	1.000	
	010-Kasa		1.000

X müşterisi 1 Eylül 2014 tarihinde 1.240 TL'yi Z Banka vererek emanet ettiği ziynet eşyalarını geri almıştır. Bu doğrultuda Z Bankın 2014 yılında tahakkuk eden faize, kredi geri ödemesine ve nazım hesaplarda izlediği Altın Emanet hesaplarına ilişkin yapması gereken yevmiye kayıtları şu şekilde olacaktır;

Verilen kredi nedeniyle 2014 yılında tahakkuk eden faize ilişkin yevmiye kaydı:

1.9.2014	220-Kredi Faiz ve Gelir Tahakkuk ve Reeskontları 514-Kısa Vadeli Diğer Kredilerden Alınan Faizler	160	160
----------	--	-----	-----

(Krediye ilişkin 2013 yılında tahakkuk eden faiz = (240 TL / 12 ay)*8 ay = 160 TL)

Krediye ilişkin tahakkuk eden faizlerin kredi alacağına aktarılmasına ilişkin yevmiye kaydı:

1.9.2014	118- Kısa Vadeli Teminatlı Diğer Krediler 220-Kredi Faiz ve Gelir Tahakkuk ve Reeskontları	240	240
----------	---	-----	-----

Kredinin tahsil edilmesine ilişkin yevmiye kaydı:

1.9.2014	010-Kasa 118- Kısa Vadeli Teminatlı Diğer Krediler	1.240	1.240
----------	---	-------	-------

Emanete alınan ziynet eşyalarına ilişkin nazım hesapların kapatılması:

1.9.2014	985-Emanet ve Rehinli Kıymet Verenler/Bırakanlar 983-Emanet ve Rehinli Kıymetler	1.000	1.000
----------	---	-------	-------

II. Yöntem (Altınların Geri Satım Vaadiyle Alınması)

Bu yöntemde de Z Bankın altına dayalı çıkaracağı menkul kıymete (borçlanma senedine) ilişkin tüm kayıtlar aynı olacağı için sadece X müşterisine, bir nevi ters repo şeklinde, verilen kredi dikkate alınarak kredi işlemine ilişkin kayıtlar üzerinde durulmuştur. Bir başka ifadeyle çıkarılan menkul kıymete ilişkin kayıtlar I. Yöntemdeki ile aynı olacaktır.

1 Eylül 2013 tarihinde Z Bank ziynet eşyalarını X müşterisinden 1 yıl sonra (1 Eylül 2014) 1.240 TL'den geri satım vaadiyle 1.000 TL'ye satın alarak kredi vermiştir. Ayrıca X müşterisine teslim alınan ziynet eşyalarının bir listesi verilmiştir (yine örneğin basitleştirilmesi amacıyla BSMV ve diğer unsurlar dikkate alınmamış ve faiz hesaplamalarında basit faiz yöntemi kullanılmıştır).

Z Bankın bir yıl sonra 1.240 TL'den geri satım vaadiyle 1 Eylül 2013 tarihinde 1.000 TL'ye satın aldığı ziynet eşyalarına ilişkin yapması gereken yevmiye kayıtları aşağıdaki gibidir.

Emanet alınan ziynet eşyaları karşılığında 1.000 TL ödenmesine ilişkin yevmiye kaydı:

1.9.2013	019-Kıymetli Madenler 010-Kasa	1.000	1.000
----------	-----------------------------------	-------	-------

Emanet alınan ziynet eşyalarının Nazım Hesaplarda izlenmesi:

1.9.2013	983-Emanet ve Rehinli Kıymetler 985-Emanet ve Rehinli Kıymet Verenler/Bırakanlar	1.000	1.000
----------	--	-------	-------

Geri satım vaadiyle satın alınan ziynet eşyaları işleminin Nazım Hesaplarda izlenmesi:

1.9.2013	996-Diğer Bilanço Dışı Hesaplardan Alacaklar 998- Diğer Bilanço Dışı Hesaplardan Borçlar	1.240	1.240
----------	---	-------	-------

Ek Öneri:

Kullanılmakta olan banka tekdüzen hesap planında bu işlem için nazım hesap bulunmadığı için yukarıdaki “Diğer Bilanço Dışı Hesaplar” ismi kullanılmıştır. Bu hesap yerine banka tekdüzen hesap planında boş olan 990 ve 991 kodlu hesaplar açılarak “990-Altın Geri Satım ve Geri Alım Vaadi İşlemlerinden Alacaklar” ve “991-Altın Geri Satım ve Geri Alım Vaadi İşlemlerinden Borçlar” şeklinde isimlendirilerek kullanılabilir. Bu doğrultuda bankanın 1 Eylül 2013 tarihinde yapacağı altın üzerine geri satım ve geri alım işlemine ilişkin nazım hesap kaydı aşağıdaki gibi olacaktır.

1.9.2013	990- Altın Geri Satım ve Geri Alım Vaadi İşlemlerinden Alacaklar 991-Altın Geri Satım ve Geri Alım Vaadi İşlemlerinden Borçlar	1.240	1.240
----------	---	-------	-------

Z Bankın 31 Aralık 2013 tarihinde geri satım vaadiyle satın aldığı ziynet eşyalarına ilişkin tahakkuk eden faizlerle ilgili yapması gereken yevmiye kayıtları aşağıdaki gibidir.

Geri satım vaadiyle satın alınan altın işlemi nedeniyle 2013 yılında tahakkuk eden faize ilişkin yevmiye kaydı:

31.12.2013	222-Diğer Faiz ve Gelir Reeskontları* 584-Geri Satım Vaadiyle Satın Alınan Altın İşlemlerinden Alınan Faizler***	80**	80
------------	--	------	----

* Her ne kadar müşteriye altın karşılığı kredi verilmiş olsa da ters repo işleminden elde edilen faiz gelirleri 222-Diğer Faiz ve Gelir Reeskontu hesabına kaydedildiği için geri satım vaadiyle altın satın alımına ilişkin faiz gelirleri için de 222-Diğer Faiz ve Gelir Reeskontları hesabı kullanılmıştır.

** Geri satım vaadiyle altın satın alımına ilişkin 2013 yılında tahakkuk eden faiz (240 TL/12 ay) * 4 ay = 80 TL

*** Banka tekdüzen hesap planında bahsedilen geri satım vaadiyle altın satın alınmasından kaynaklanan faiz gelirlerine ilişkin bir hesap bulunmamasından dolayı boş olan 584 kodu ile yeni bir hesap açılarak “584- Geri Satım Vaadiyle Satın Alınan Altın İşlemlerinden Alınan Faizler” şeklinde isimlendirilmiş ve bu işlemlere ilişkin faiz gelirleri için kullanılmıştır.

X müşterisi, yapılan sözleşme doğrultusunda, 1 Eylül 2014 tarihinde 1.240 TL'yi Z Banka vererek emanet ettiği ziynet eşyalarını geri almıştır. Bu doğrultuda Z Bankın 2014 yılında tahakkuk eden faize, geri satım vaadiyle altın alım sözleşmesine ve nazım hesaplarda izlediği hesaplara ilişkin yapması gereken yevmiye kayıtları şu şekilde olacaktır;

Geri satım vaadiyle satın alınan altın işlemi nedeniyle 2014 yılında tahakkuk eden faize ilişkin yevmiye kaydı:

1.9.2014	222-Diğer Faiz ve Gelir Reeskontları 584-Geri Satım Vaadiyle Satın Alınan Altın İşlemlerinden Alınan Faizler	160	160
----------	---	-----	-----

Geri satım vaadiyle altın satın alımına ilişkin 2013 yılında tahakkuk eden faiz (240 TL/12 ay) * 8 ay = 80 TL

Altınların 1.240 TL'den geri satılmasına ilişkin yevmiye kaydı:

1.9.2014	010-Kasa 019-Kıymetli Madenler 222-Diğer Faiz ve Gelir Reeskontları	1.240	1.000 240
----------	---	-------	--------------

Geri satım vaadiyle satın alınan altın işlemine ilişkin açılan Nazım Hesapların kapatılması:

1.9.2014	985-Emanet ve Rehinli Kıymet Verenler/Bırakanlar 983-Emanet ve Rehinli Kıymetler	1.000	1.000
----------	---	-------	-------

1.9.2014	998- Diğer Bilanço Dışı Hesaplardan Borçlar 996-Diğer Bilanço Dışı Hesaplardan Alacaklar	1.240	1.240
----------	---	-------	-------

Emanete alınan altınlar karşılığında verilen kredinin vadesinin, bu altınlar teminat gösterilerek çıkarılan menkul kıymetin vadesinden daha önce sona ermesi durumunda, kredi alanlar finans kurumuna borcunu ödeyerek altınlarını menkul kıymetin vadesinden daha önce geri alacağı için menkul kıymetin altın teminatlı olma özelliği kaybolacaktır. Bu nedenle, yukarıdaki örnekten de anlaşılacağı üzere, finans kurumu tarafından emanete alınan altınlar teminat gösterilerek çıkarılacak menkul kıymetin vadesinin, altın teminatı karşılığında kullanılan kredinin vadesinden daha önce sona ermesi gerekmektedir.

Kaynakça

Aktaş, Z., Aldan, A., Aydın, F., Bozok, İ., Kanlı, B., (2012). Türkiye'de Altın: Dış Ticaret, Cari İşlemler Dengesi ve Büyüme Üzerine Etkisi, Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB) Ekonomi Notları Dergisi, 2012(29), 1-14.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (2012). "Finansal Piyasalar Raporu Eylül 2012", 25 Mayıs-2013 tarihinde https://www.bddk.org.tr/WebSitesi/turkce/Raporlar/Finansal_Piyasalar_Raporlari/11531fpreylul2012_281212.pdf adresinden erişildi.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (2011). "Finansal Piyasalar Raporu Eylül 2011", 25 Mayıs-2013 tarihinde http://www.bddk.org.tr/websitesi/turkce/raporlar/finansal_piyasalar_raporlari/10385fpr_eyl2011_121211.pdf adresinden erişildi.

- Baur, D G., McDermott, T. K., (2010). Is Gold A Safe Haven? International Evidence, Journal of Banking & Finance, 34 (8), 1886-1898.
- Greenbaum, S. I., and Thakor, A. V., (1987). Bank Funding Modes: Securitization versus Deposits, Journal of Banking & Finance 11 (3), 379-401.
- Hazar, N., (1986). T.C. Ziraat Bankası 1863-1983, (ss.565-626). Ankara: Fon Matbası.
- Lockwood, L.J., Rutherford, Ronald C., Herrera, M. J., (1996). Wealth Effects of Asset Securitization, Journal of Banking & Finance, 20(1), 151-164.
- Kane, G. D., (1997). The problem Of How To Account For Asset Securitization Transactions, Journal of Accounting Education, 15(1), 39-51.
- Kuveyt Türk Katılım Bankası A.Ş. (2012) "Altın Günleri" 29 Mart 2012 tarihinde http://www.kuveytturk.com.tr/fiziki_altin_toplama.aspx adresinden erişildi.
- Johnson, Rt and , Soenen, L. A., (1997). Gold as An Investment Asset: Perspectives from Different Countries, Journal of Investing, 6 (3), 94-99.
- Öz, E., F, A., (2013). Türkiye'de Altın Bankacılığı Faaliyetleri ve Vergilendirilmesi, Maliye Dergisi, 164, 20-130.
- Sarıcan, B., (2011). Altın, Altının Fiyatını Etkileyen Faktörler ve Altının Değerlemesi, Vergi Dünyası Dergisi, 354, 89-102.
- Schwarcz, S. L., (1994).The Alchemy of Asset Securitization, Stanford Journal of Law, Business& Finance,1, 133-154
- Türkiye Bankalar Birliği (2012) "İstatistik Raporlar Banka Bazında Seçilmiş Tablolar Aralık 2012" 14-Mart-2013 tarihinde [http://www.tbb.org.tr/tr/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/aralik--2012--banka-bilgileri-\(secilmis-tablolar,-konsolide-olmayan\(solo-banka\)\)/1238](http://www.tbb.org.tr/tr/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/aralik--2012--banka-bilgileri-(secilmis-tablolar,-konsolide-olmayan(solo-banka))/1238) adresinden erişildi.
- T.C. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Esnaf ve Sanatkarlar Genel Müdürlüğü (2014) "Esnaf ve Sanatkar İstatistikleri Bülteni" 12/Mart/2014 tarihinde http://www.gtb.gov.tr/data/531d86e9487c8ebb2c3883c1/yüzdeC5yüzde9Eubat_2014_esnaf.pdf adresinden erişildi.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (2012) " Finansal İstikrar Raporu Mayıs 2012" 26/Nisan/2013 tarihinde http://www.tcmb.gov.tr/yeni/evds/yayin/finist/Fir_TamMetin14.pdf adresinden erişildi.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (2013) " Finansal İstikrar Raporu Kasım 2013" 11/Şubat/2014 tarihinde http://www.tcmb.gov.tr/yeni/evds/yayin/finist/Fir_TamMetin17.pdf adresinden erişildi.
- Türkiye İstatistik Kurumu (2013) "İstatistiki Göstergeler" 15/Nisan/2013 tarihinde <http://tuikapp.tuik.gov.tr/Gosterge/?locale=tr> adresinden erişildi.
- Türkiye Katılım Bankaları Birliği (2012) "Katılım Bankaları 2012" 2 Şubat 2013 tarihinde [http://www.tbb.org.tr/tr/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/aralik--2012---banka-bilgileri-\(secilmis-tablolar,-konsolide-olmayan\(solo-banka\)\)/1238](http://www.tbb.org.tr/tr/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/aralik--2012---banka-bilgileri-(secilmis-tablolar,-konsolide-olmayan(solo-banka))/1238) adresinden erişildi.
- Uras, G., (2012). "Ziyetleri Bozdurma Kampanyası", 20 Ocak 2013 tarihinde, <http://ekonomi.milliyet.com.tr/ziynetleri-bozdurma-kampanyasi/ekonomi/ekonomiyazardetay/02.04.2012/1522780/default.htm> adresinden erişildi.
- Yıldırım, M.,(2008). Banka Muhasebesi, İstanbul: Türkiye Bankalar Birliği.

Dipnotlar:

¹ 21/11/2012 tarihli ve 28474 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 2012/13 sayılı Tebliğ ile güncellenen hali.

² İstanbul Altın Rafinerisi A.Ş. yetkilileri ile görüşme yoluyla elde edilen bilgi.